

Kaaskiri uuringu „Mis mõjutab noorte osalemist huvihariduses?“ loataotlusele

Vastavalt AKI küsimustele 1, 2, 3, 5 ja 7 täiendasime oma taotluse punkte 3, 7, 9, 9.3, 10.3 ja 11.2. Alljärgnevalt oleme pikema vastuse lisanud küsimustele 4 ja 6.

Kehtivate andmekaitseliste piirangute tõttu ei ole võimalik andmetesse hetkel sisse vaadata ja seetõttu pole võimalik andmekoosseisu ja valimit väga täpselt kirjeldada. Alles peale AKI loa saamist on võimalik registrid omavahel siduda ja uuringu subjekti määratleda. Kirjeldasime taotluses Varasema kogemuse ja üldiste andmeanalüüsi meetodite baasil kirjeldame andmeid järgmiselt:

4. Taotleja leiab taotluse punkti 7 kohaselt, et ei pea vajalikuks eraldi andmekaitseliste mõjuhindangu koostamist. Taotlusest ei nähtu isikute arv, kelle andmeid töödeldakse. Punkti 9 kohaselt on uuringusse võetud perioodil 2017-2025 Eestis elanud noored vanuses 7-26 ja nende vanemad, valim on kõikne. Statistikaameti andmetel oli näiteks 2025. aastal Eesti rahvastikus ainuüksi 7-26 aastaste isikute arv rohkem kui 300 tuhat. Andmekoosseisus põhjal töödeldakse andmesubjekti nõusolekuta muude andmete hulgas ka eriliiki isikuandmeid (rahvus, puude andmed). Taotluse punkti 4 järgi on uuringu üheks osaks profiilianalüüs huvihariduses osalejate ja mitteosalejate kohta. Inspeksioon juhib tähelepanu, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 35 lg 1 kohaselt peab isikuandmete vastutav töötleja hindama enne isikuandmete töötlemist kavandatavate isikuandmete töötlemise toimingute mõju isikuandmete kaitsele, kui isikuandmete töötlemise laadi, ulatust, konteksti ja eesmärgi arvesse võttes tekib tõenäoliselt füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele suur oht. IKÜM art 35 lg 3 loetleb olukorrad, millal andmekaitsealase mõjuhindangu tegemine on nõutav, mh on hinnangu koostamine kohustuslik, kui toimub füüsiliste isiklike aspektide süstemaatiline ja ulatuslik hindamine, mis põhineb automaatsel isikuandmete töötlemisel, sealhulgas profiilianalüüsil, ja millel põhinevad otsused, millel on füüsilise isiku jaoks õiguslikud tagajärjed või mis samaväärselt mõjutavad oluliselt füüsilist isikut, samuti ka eriliigiliste isikuandmete ulatuslik töötlemine. Inspeksiooni koostatud isikuandmete töötleja üldjuhendis on selgitatud, mis on süstemaatiline ja ulatuslik andmetöötlus. Samuti on toodud näiteid suure ohu kohta. Juhendis on viidatud suunistele, mis käsitlevad andmekaitsealast mõjuhindangut. Palun hinnata, kas käesoleval juhul on mõjuhindangu koostamine vajalik ja kui on, siis palun see koostada. Kui mitte, siis palun tuua esile sellekohased kaalutlused.

1) Leiame, et eraldi mõjuhindangu koostamine pole vajalik, sest uuringu käigus toimuv isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjektide õigusi ega vabadusi.

Meie põhjendused:

- uuringu käigus toimuva isikuandmete töötlemise tagajärjel ei muudeta kuidagi andmesubjektide kohustuste mahtu

- uuringu käigus ei koguta isikuandmeid juurde. Kõik uuringu käigus töödeldavad andmed on juba erinevates registrites olemas

- andmetöötlusel rakendatakse asjakohaseid turvameetmeid, sh toimub kogu isikuandmete töötlemine pseudonüümitud kujul Statistikaameti serverites. Isikuandmed jäävad kogu uuringu läbi viimise perioodiks Statistikaameti valdusse

- pärast uuringu lõppu kustutatakse kõik uuringu jaoks loodud andmestikud

2) Sõna „profiilianalüüs“ võis olla meie esialgses taotluses veidi eksitav. Me ei soovi kuidagi profileerida konkreetseid andmesubjekte. Uuringu eesmärgi saavutamiseks on vajalik luua huvihariduses osaleja ja

mitteosaleja „koondportree“, selleks kasutame parandatud taotluse punktis 4 mõistet „persoon“ Persoon on väljamõeldud tegelaskuju ehk arhetüüp, kes esindab kindlat tüüpi inimrühma; koostatakse reaalsete andmete alusel ja aitab fokuseerida inimrühma tegelikele vajadustele ja probleemidele.

6. Taotluse punktis 10.1. on loetletud uuringu registriandmete koosseis. Näiteks on taotluse põhjal EHIS-st pärinevate andmete hulgas 7-26 aastaste noorte vanemate andmed. EHISe põhimääruse järgi andmekogus sellised andmed puuduvad. Rahvastiku statistilisest registrist võetakse nii noorte, kui nende vanemate kohta sünniriik, kodakondsus, rahvus, põlisus, emakeel. AKI juhib tähelepanu, et IKÜM art 5 lg 1 c järgi peab isikuandmete töötlemine olema kooskõlas minimaalsuse põhimõttega, st isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt. Palun minimaalsuse põhimõttest lähtudes kriitiliselt hinnata millistest allikatest saadavad ja millised andmed on uuringu eesmärgi täitmiseks vajalikud ning täpsustada punktis 10.1. loetletud andmekoosseis.

EHISes on kirjas isikute alates 2004 a. omandatud hariduse andmed. Kui oleme sidunud 7-26 aastasele noorele tema vanemate pseudokoodid, saame seda kasutades teada mis haridus on noore emal ja isal.

Oleme lisanud taotlusesse punkti 10.1 täpsustatud andmekoosseisu ja põhjenduse noorte vanemate EHISE andmevajaduse kohta.